

Si bé a la LOE hi ha pocs canvis importants en la configuració del sistema educatiu vigent, sí que cal ser conscient que s'hi han fet lleugers retocs a l'estructura creada a partir de la LOGSE.

Els veritables canvis estructurals del sistema educatiu de l'Estat espanyol van tenir lloc amb la implantació de la LOGSE (Llei Orgànica d'ordenació general del sistema educatiu). Tal com el seu nom ens recorda, aquesta llei va introduir, en el seu moment, una profunda reordenació d'un sistema educatiu que no s'havia tocat des d'abans d'acabar la dictadura.

La LOE, com a «macrollei» que deroga la majoria de lleis educatives vigents fins ara, aborda una multiplicitat de temes legislabes, però toca relativament poc l'estructura del sistema educatiu.

L'allargament de l'escolarització obligatòria fins als setze anys per tal d'unir la fi d'aquesta etapa amb la possible incorporació al món del treball (quan fins llavors l'educació era obligatòria només fins als catorze anys), la creació de l'educació secundària obligatòria (de quatre cursos acadèmics distribuïts en dos cicles), el nou batxillerat (que es reduïa a dos

cursos en lloc dels tres anteriors i la desaparició corresponent del curs d'orientació universitària) i l'aparició de P3 (dins d'una educació infantil que anteriorment només contemplava dos cursos escolars, els actuals P4 i P5), van ser els canvis estructurals que van notar les escoles i els instituts amb la implantació de la LOGSE en un ja llunyà 1990.

La LOE, com a «macrollei» que deroga la majoria de lleis educatives vigents fins ara, aborda una multiplicitat de temes legislabes, però toca relativament poc l'estructura del sistema educatiu

Aleshores es va tractar d'una llei que va crear grans expectatives en la comunitat educativa. Expectatives que, com ja massa vegades ens hem trobat en el món de l'educació, aviat van quedar truncades en gran mesura per qüestions econòmiques...

Ara han passat gairebé vint anys de l'aparició d'aquesta llei, que va representar un veritable gir, tant a nivell de fons com de forma, de l'educació al nostre país i, amb totes les llums i ombres que tenia, va comportar una veritable sacsejada a nivell organitzatiu i estructural.

Quants canvis no va provocar en les escoles...!

I quants maldecaps va comportar als instituts..., que van trigar temps a refer-se del xoc que els va provocar tenir infants tan «petits»...!

Ara, passats setze anys, ens trobem davant d'una nova llei, la LOE, que si bé a nivell estructural toca relativament poc el sistema educatiu, en matisa alguns termes, hi fa petits canvis o retocs que aniré desgranant a poc a poc.

Educació infantil

La LOGSE va instituir l'organització actual de l'educació infantil en dos cicles de tres anys cadascun que tenien un caràcter voluntari, aspecte que no ha sofert canvis amb la LOE.

El Projecte de Llei catalana d'educació, a l'article 5, intentava convertir el segon cicle de l'educació infantil en obligatori, tot i que sembla que en l'articulat final ha caigut, fruit de la negociació.

Deixeu-me que digui que crec que ha estat una oportunitat perduda de donar plena rellevància als professionals de l'educació que atenen els alumnes d'aquesta etapa educativa. És una opinió molt personal, però no em podia estar d'expressar-la...

Si la LOGSE va introduir la novetat del P3, que es va universalitzar malgrat el caràcter voluntari que tenia i que encara té, el canvi principal de la LOE en l'apartat d'educació infantil és la gratuïtat del segon cicle.

A Catalunya hem vist, en els darrers anys, com s'anaven signant concerts a les etapes d'infantil de les escoles privades,

Si la LOGSE va introduir la novetat del P3, que es va universalitzar malgrat el caràcter voluntari que tenia i que encara té, el canvi principal de la LOE en l'apartat d'educació infantil és la gratuïtat del segon cicle

per tal d'anar tendint a crear places noves sostingudes amb fons públics d'aquesta etapa i garantir-ne la gratuïtat.

Així mateix, s'està donant una empenta important a la creació de places públiques de llars d'infants i es tendeix a municipalitzar-les.

Darrerament, amb l'impuls del Departament d'Educació per crear places noves, hem vist créixer arreu llars de creació recent, sobretot en municipis petits i mitjans que, sense el suport públic, mai no haguessin pogut aspirar a tenir-ne de pròpies.

En l'educació infantil, en tot cas, pocs canvis estructurals. N'hi ha alguns de tipus terminològic: es recupera el concepte d'etapa única amb entitat pròpia i caràcter educatiu. El primer cicle, que comprèn des dels zero anys d'edat fins als tres, s'anomena *llar d'infants* i el segon cicle, que comprèn dels tres anys fins als sis, passa a anomenar-se *parvulari*.

Educació primària

A nivell estructural, és l'etapa educativa amb menys canvis. Continua distribuint-se en sis anys acadèmics, que es cursaran entre els sis anys d'edat i els dotze, i estaran organitzats en tres cicles de dos cursos cadascun. Continua la mateixa

NICOLAU BALCELIS

nomenclatura pel que fa al nom dels cicles: inicial, mitjà i superior.

A nivell formal, es va avançant en la implantació de la llei d'una manera esglaonada. En aquest sentit, l'any passat es va implantar al cicle inicial, amb els canvis curriculars corresponents, enguany s'implanta al cicle mitjà i l'any vinent es completarà la implantació al cicle superior, amb la novetat, llargament debatuda, de la inclusió, dins el currículum d'aquest cicle, d'una nova assignatura: la d'educació per a la ciutadania.

Educació secundària obligatòria

Aquesta etapa, que va dels dotze anys d'edat fins als setze, va ser la gran novetat de la LOGSE, tant pel que respecta

a la creació i organització, com pel fet que es va convertir en obligatòria. Comprèn els dos darrers cursos de l'antiga EGB i els dos primers de l'antic BUP o FP.

En aquell moment, es va estructurar en dos cicles de dos cursos cadascun.

Amb la LOE, desapareix l'estructura cíclica d'aquesta etapa, que quedarà organitzada en quatre cursos. Els tres primers tindran un caràcter marcadament comú, mentre que el quart tindrà un caràcter orientador, tant pel que fa als estudis postobligatoris, com a la incorporació al món del treball.

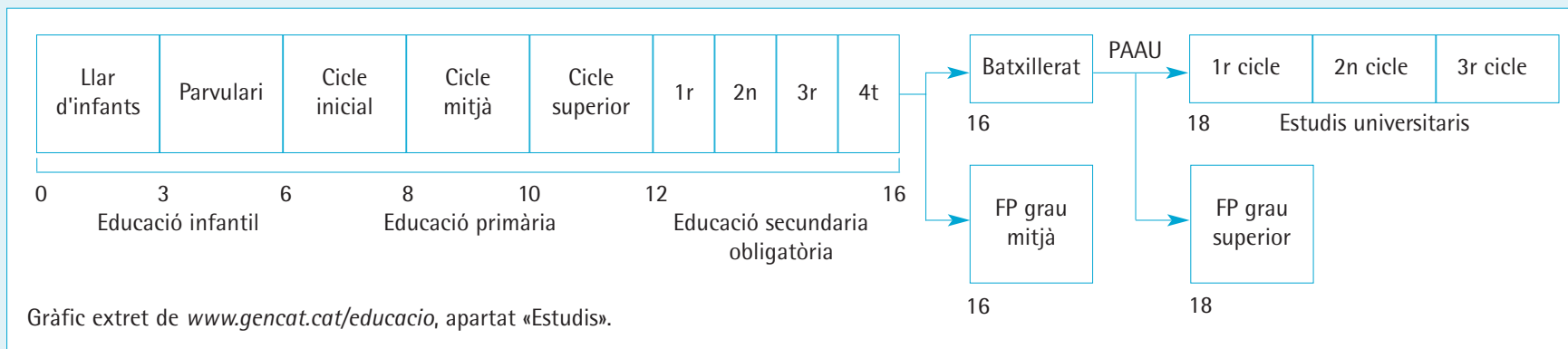
Així mateix, a la LOE es contempla la possibilitat que existeixin programes de diversificació curricular a partir del tercer curs i també programes de qualificació professional inicial, per tal d'afavorir la inserció social, educativa i laboral dels joves que tinguin més de setze anys i que no hagin obtingut el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

Batxillerat

El batxillerat continua essent, amb la LOE, una etapa formativa postobligatòria que comprèn dels setze anys fins

El canvi de la LOE és l'existència de només tres modalitats de batxillerat, enfront de les quatre que presentava la LOGSE. Les modalitats de ciències de la naturalesa i la salut, i la de tecnologia es refonen en una modalitat sola que tindrà el nom de ciències i tecnologia

Figura 1. Etapes del sistema educatiu

al divuit i que prepara els estudiants per a estudis posteriors, tant a nivell professional com universitari, i també per a la vida laboral.

El canvi de la LOE és l'existència de només tres modalitats de batxillerat, enfront de les quatre que presentava la LOGSE.

Continua havent-hi les modalitats d'arts i d'humanitats i ciències socials, però les modalitats de ciències de la naturalesa i la salut, i la de tecnologia es refonen en una modalitat sola que tindrà el nom de ciències i tecnologia.

Formació professional

Els cicles formatius sofreixen pocs canvis amb la LOE. Continua parlant-se dels dos tipus de cicles formatius: els de grau mitjà i els de grau superior.

Als cicles formatius de grau mitjà, s'hi accedeix un cop aprovada l'educació secundària obligatòria i als cicles formatius de grau superior, un cop aprovat el batxillerat. Amb tot, es continua parlant de l'existència de proves específiques per ac-

cedir a qualsevol dels cicles si no s'està en possessió del títol corresponent exigint.

HEM PARLAT DE:

- Legislació educativa.

Referències a la xarxa

LOGSE: <http://intercentres.cult.gva.es/intercentres/46020285/HTML/instituto/logse_val.htm>

LOE: <www.gencat.cat/educacio/butlleti/professors/noticies/LOEcatala.pdf>.

Departament Educació: <www.gencat.cat/educacio>

MEC: <www.mepsyd.es/educa/sistema-educativo/indexSE.html>

Núria Felip i Jacas
Universitat de Girona

nuria.felip@udg.edu